

עפ"ג 21958/07/16 - רביד שם טוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 21958-07-16 רביד שם טוב נ' מדינת ישראל

המערער

רביד שם טוב

על-ידי ב"כ עו"ד דני בר-דוד

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק-דין

סגן הנשיא י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' קורנהאוזר), מיום 9.6.16, בת"פ 12495-01-15, לפיו נגזר דינו של המערער לעשרה חודשי מאסר בפועל, לשני מאסרים על-תנאי, וכן לפסילה בפועל ופסילה על-תנאי מלהחזיק רישיון נהיגה. רכיבי הענישה האמורים הוטלו על המערער בגין הרשעתו, על-פי הודאתו, בעבירות של הדחת קטין לסם מסוכן, החזקת סם לצריכה עצמית, סחר בסם מסוכן והחזקת כלים להכנת סם מסוכן - לפי סעיפים 21(א), 7(א) ו-7(ג) סיפא, 13 ו-10 לפקודת הסמים המסוכנים, תשל"ג-1973.

2. הודאתו של המערער ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, שלפיו תוקנו עובדות כתב-האישום. הסדר הטיעון לא חל על העונש. על-פי עובדות האישום הראשון, במהלך שנת 2014 סיפק המערער סם מסוכן מסוג "גראס" לקטינה, בכך שהכין "ג'וינט" שאותו עישן והעביר לקטינה, כדי לעשן יחד עמו. בהתאם לאישום השני, מכר הנאשם לחברו, בארבעה מועדים בשנת 2014, כמות קטנה של סם מסוכן מסוג קנבוס. במהלך אותה שנה השתמש המערער עם חברו בסם המסוכן. על-פי האישום השלישי, בכעשר הזדמנויות שונות במהלך אותה שנה סיפק המערער סם מסוכן מסוג קנבוס לאדם אחר, בנסיבות חברתיות. באישום הרביעי מכר המערער לאדם, שעמו היו לו יחסי חברות, סם מסוכן תמורת 100 ₪. האישום החמישי עניינו החזקת סם מסוכן במשקל 1.79 גרם.

3. המערער הנו יליד 1994 והיה כבן 20 בעת ביצוע העבירות. אין לחובתו הרשעות קודמות, והוא היה נתון במעצר בגין האירועים הנדונים במשך כחמישה שבועות, ולאחר מכן - "במעצר בית" מלא בתקופה ממושכת. בעניינו

של המערער הוגשו מספר תסקירים הן בבית משפט קמא והן במהלך הערעור. במהלך פרשת גזר-הדין נעשה ניסיון על-ידי הערכאה הדיונית לבחון את התאמתו של המערער לרצות מאסר בעבודות שירות, אך הניסיון לא צלח, זאת, בין-השאר, בשל היעדר שיתוף פעולה עם שירות המבחן, בכל הנוגע למסירת דגימות שתן ושילוב במסגרת המכון הירושלמי לגמילה מסמים.

4. בית-משפט קמא קבע, כי מתחם הענישה ההולם בגין מכלול העבירות שבוצעו אמור לכלול רכיב של מאסר בפועל הנע בין 10 חודשים לבין 30 חודשים, בצד ענישה נלווית. במסגרת קביעת העונש המתאים ציין בית-משפט קמא, כי המערער התקשה להסביר מדוע נמנע ממסירת בדיקות שתן בשירות המבחן, חרף מתן הזדמנויות חוזרות ונשנות; ומכאן התרשם כי לא קיים בשלב זה סיכוי ממשי לשיקום, וממילא - כי אין הצדקה לסטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום. עם זאת, התחשב בית-משפט קמא בגילו הצעיר של המערער, בנסיבותיו האישיות שבעטיין נקלע לשימוש בסמים, בקבלת האחריות, וכן בעובדה שמדובר במעידה ראשונה ויחידה בפלילים. לפיכך, גזר בית-משפט קמא על המערער מאסר בפועל ברף התחתון של המתחם, קרי - 10 חודשים, והטיל עליו את רכיבי הענישה הנוספים שצוינו לעיל.

5. במסגרת הערעור נתחוויר, כי לאחר מתן גזר-הדין, הביע המערער מוטיבציה של ממש להשתלב בטיפול גמילה מעמיק וארוך טווח, ועל-כן הוזמן בעניינו תסקיר במסגרת הערעור. בתסקיר מיום 30.4.17 דווח, כי בשלב זה יש מקום לשלב את המערער בהליך שיקום משמעותי, ולתכלית זו נדחה המשך הדיון לשם שיבוצו במסגרת הטיפולית "כפר איזון", שאלה הופנה על-ידי גורמי הטיפול במכון הירושלמי לטיפול בנפגעי סמים. בתסקיר משלים מיום 9.7.17 דווח, כי המערער נקלט במסגרת הטיפולית לגמילה מסמים "בראשית", בתנאי פנימייה. בתסקיר נוסף מיום 19.9.17 דווח, כי המערער השתלב במסגרת הטיפולית "בראשית" בתכנית של שלושה חודשים, מבטא מודעות למצבו ההתמכרותי ומגלה מוטיבציה להמשך התהליך הטיפולי. בצד זאת, העריך שירות המבחן כי נדרשת מעורבות טיפולית לאורך זמן, כדי לשמר את הישגי הטיפול הראשוני, והמליץ על דחיית הדיון בשלושה חודשים נוספים. בתסקיר המסכם מיום 16.1.18 דווח, כי עם סיום תהליך הגמילה של שלושת החודשים במרכז הגמילה "בראשית", שולב המערער בהמשך טיפול פרטני במסגרת המכון הירושלמי, ואף הגיע לשיחות מעקב בשירות המבחן. שירות המבחן התרשם משינוי במצבו של המערער, לאחר שבעבר היה מכור לסמים במשך שנים; אם כי, מדובר בשלב ראשוני בשיקום, הדורש המשך תכנית טיפולית לאורך זמן. בהקשר זה צוין, כי המערער מקפיד להגיע לשיחות הפרטניות בשירות המבחן ולקבוצות המעקב במרכז הגמילה, אגב מסירת דגימות שתן לאיתור שרידי סמים, מדי שבוע, כאשר כולן נמצאו נקיות. כן צוין, כי במהלך כל התקופה לא נפתחו נגד המערער תיקי חקירה נוספים. לאור הליך השיקום, המליץ שירות המבחן על סיום ההליך

המשפטי בדרך של קיצור המאסר בפועל והעמדתו על תקופת מאסר שניתן יהיה לרצות בעבודות שירות. בהקשר זה הודגש, כי קיימת חשיבות רבה, לאחר שהמערער החל בהליך השיקום, וכאשר תהליך השיקום הוא עודנו שיקומי, להימנע מהטלת מאסר בפועל מחשש לחשיפה לגורמים עברייניים, דבר שיערער את הישגי השיקום ועלול להביא לנסיגה במצבו של המערער. עוד הוסיף שירות המבחן, כי בהטלת מאסר בעבודות שירות יש לראות גורם שיכול לסייע בידי המערער לרכוש הרגלי "ניהול שגרה תוך עמידה במחויבות, קבלת סמכות וגבולות", וכי הרגלים אלו יוכלו לסייע בידו בביסוס שגרת לימודים ו/או תעסוקה בהמשך. על-כן הומלץ על הטלת מאסר בעבודות שירות, ובנוסף על הטלת צו מבחן לתקופה של שנה וחצי לצורך המשך התהליך השיקומי.

6. סבורים אנו, כי לא נפל פגם בגזר-דינו של בית-משפט קמא, הן בקביעת מתחם הענישה ההולם, והן בהטלת העונש המתאים בתוך המתחם, שכאמור היה ברף התחתון של המתחם, נוכח מכלול הנסיבות שצוינו בגזר-דינו של בית-משפט קמא. צדק בית-משפט קמא בעת מתן גזר הדין, כי נוכח היעדר שיתוף הפעולה של המערער עם שירות המבחן בעת פרשת גזר-הדין, לא היה מקום לסטות לקולא ממתחם הענישה.

ואולם, במהלך הערעור נתחוויר, כי הנסיבות השתנו. המערער, שאין לחובתו הרשעות קודמות, ואשר נקלע לביצוע העבירות, רובן על-רקע "חברתי", בעקבות התמכרות ממושכת לסמים, השתלב בהליך שיקום ממושך, שכלל הן תהליך של גמילה במסגרת סגורה שלושה חודשים, והן תהליך שיקומי הדרגתי במכון הירושלמי לגמילה מסמים ובשירות המבחן. כפי שצוין בתסקירי שירות המבחן, הליך השיקום, שאמנם נמצא בראשיתו, צלח; והמערער משתף פעולה באופן מלא ומבטא מוטיבציה להמשך טיפול ולתפקוד נורמטיבי בעתיד. בנסיבות אלו, שיקולי שיקום מצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה, באופן שרכיב המאסר בפועל יקוצר, ויומר לששה חודשי מאסר בעבודות שירות. במסגרת מכלול השיקולים בעניין זה, יש אף להתחשב בעובדה שהמערער היה נתון במעצר במשך כחמישה שבועות, ולאחר מכן "במעצר בית" לאורך תקופה ממושכת, ובכך שבמסגרת הערעור היה נתון במשך כשלושה חודשים בהליך גמילה בתנאי פנימייה.

7. על-יסוד האמור לעיל מתקבל הערעור, במובן זה שחלף עשרה חודשי מאסר בפועל מוטלים על המערער ששה חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שירות בבית-האבות "עידן הזהב" בירושלים, כמפורט בחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות מיום 29.3.18. כמו-כן יתווסף לגזר הדין צו מבחן לתקופה של שנה וחצי מהיום. יתר רכיבי גזר הדין ייוותרו על-כנם.

את עבודות השירות יחל המערער לבצע ביום 29.5.18, ובמועד זה יתייצב בשעה 10:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות בבאר-שבע, לצורך קליטה והצבה.

מזכירות בית-המשפט תמציא עותקים מפסק הדין לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ד בניסן תשע"ח, 9.4.18, במעמד הצדדים.

משה בר-עם, שופט

**רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת**

יורם נועם, סגן נשיא